

Beslissing klachtencommissie

inzake klacht van de heer X

Klacht : 20211109/033
Wet : Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Datum binnenkomst klacht : 9 november 2021
Datum hoorzitting : 18 november 2021
Datum beslissing : 23 november 2021

1. STUKKEN

De klachtencommissie heeft kennisgenomen van:

- Klaagschrift van 9 november 2021
- Uittreksel uit het dossier
- Verweerschrift van 17 november 2021

2. KLACHTENPROCEDURE

De klachtenprocedure is begonnen met het klaagschrift van de heer X, hierna te noemen klager, van 9 november 2021. Verweerder, mevrouw A, psychiater, heeft op 17 november 2021 een verweerschrift aan de klachtencommissie toegezonden.

Op 18 november 2021 heeft er een hoorzitting plaatsgevonden, waarbij de volgende personen aanwezig waren:

- *de klachtencommissie:* voorzitter
psychiater
lid
- *secretaris:*
- *notulist:*
- *klager:* de heer X, die zich in deze heeft laten
bijstaan door de patiëntenvertrouwenspersoon
- *verweerder:* mevrouw A, psychiater

Vanwege maatregelen in het kader van Covid-19 heeft de hoorzitting middels videobellen plaatsgevonden. Tijdens de hoorzitting hebben partijen ieder hun standpunten toegelicht.

3. KLACHT

Klager klaagt over de beslissing tot het verlenen van tijdelijke verplichte zorg d.d. 8 november 2021.

4. STANDPUNT VAN PARTIJEN

Het standpunt van klager komt, kort samengevat, neer op het volgende. Op 30 augustus 2021 heeft de rechtbank aan klager een zorgmachtiging verleend. Op 8 november 2021 is klager ingesloten in de ICU (Intensive Care Unit) als vorm van tijdelijke verplichte zorg, omdat de zorgmachtiging hierin niet voorziet. In de week van 15 november 2021 is er een wijziging van de zorgmachtiging aangevraagd, waarin wordt verzocht om insluiting en het uitoefenen van toezicht als mogelijke vormen van verplichte zorg toe te voegen aan de zorgmachtiging. Klager meent dat de wijziging van de zorgmachtiging te laat is aangevraagd en dat hij hierdoor nog steeds onrechtmatig wordt ingesloten. Hij zit vanaf 8 november 2021 aaneengesloten in de ICU (met gesloten deur) en er wordt middels cameramonitoring 24 uur per dag toezicht op hem uitgeoefend. Klager kan niet naar de afdeling of naar zijn kamer, hij mag enkel om het half uur roken.

Verweerder erkent dat de wijziging van de zorgmachtiging te laat is aangevraagd.

5. OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

5.1 *De ontvankelijkheid van de klacht*

De klacht van klager richt zich op gedragingen waarop de Wet verplichte ggz van toepassing is. Ingevolge artikel 2 lid 1.2 van het reglement van de klachtencommissie heeft de klachtencommissie tot taak om klachten te behandelen die worden ingediend op grond van de Wet verplichte ggz. Klager is als cliënt van Reinier van Arkel op grond van artikel 1 sub c van het reglement van de klachtencommissie bevoegd tot het indienen van een klacht bij de klachtencommissie. De klacht is schriftelijk en op de juiste wijze ingediend. De klacht van klager is derhalve ontvankelijk.

5.2 *Procedurele waarborgen*

De klachtencommissie overweegt dat uitgangspunt in het gezondheidsrecht het zelfbeschikkingsrecht is. Iedere patiënt mag zelf uitmaken of hij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht moeten bij wet geregeld zijn. Klager verblijft binnen Reinier van Arkel op grond van een zorgmachtiging. Op de voorgenomen vormen van verplichte zorg zijn de bepalingen ter zake van de Wet verplichte ggz van toepassing. Omdat verplichte zorg een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht en op de lichamelijke integriteit van de patiënt, dienen er zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot het verlenen van verplichte zorg.

De procedurele eisen ten aanzien van tijdelijke verplichte zorg zijn als volgt vastgelegd in de artikelen 8:12 en 8:13 Wvvgg:

- De beslissing om over te gaan tot tijdelijke verplichte zorg op schrift is gesteld door de zorgverantwoordelijke en voorzien is van een motivering;
- De geneesheer-directeur op de hoogte is gesteld van de beslissing en een afschrift van de beslissing aan betrokkene, de vertegenwoordiger¹ en de advocaat heeft verstrekt en hen schriftelijk in kennis heeft gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en van de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon;

¹ Indien van toepassing

- De zorgverantwoordelijke schriftelijk in het dossier heeft vastgelegd of betrokkene tot een redelijke waardering van zijn/haar belangen in staat is en zo niet, of er sprake is van een van de gevaren of risico's als vermeld in artikel 8:9 lid 4 onder b Wvvgz.
- De duur van de tijdelijke verplichte zorg beperkt is tot een maximum van drie dagen. Indien de tijdelijke verplichte zorg hierna moet worden voortgezet, kan de zorgverantwoordelijke hiertoe uitsluitend besluiten indien een gemotiveerde aanvraag tot wijziging van de zorgmachtiging door de geneesheer-directeur bij de officier van justitie is ingediend.

De klachtencommissie komt met betrekking tot de formele vereisten voor verplichte zorg tot het volgende oordeel. Verweerder heeft de beslissing tot het verlenen van tijdelijke verplichte zorg gemotiveerd op schrift gesteld en de geneesheer-directeur heeft een afschrift van deze beslissing aan klager uitgereikt. Klager is daarbij in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en van de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon. De klachtencommissie heeft echter geconstateerd dat de tijdelijke verplichte zorg langer is ingezet dan het daarvoor geldende maximum van drie dagen. Binnen deze drie dagen is er geen aanvraag tot wijziging van de zorgmachtiging ingediend. Klager zit immers vanaf 8 november 2021 ingesloten in de ICU (met 24-uurs cameratoezicht) en in de week van 15 november 2021 is pas een wijziging van de zorgmachtiging aangevraagd. Dit had uiterlijk op 10 november 2021 dienen te gebeuren. Derhalve is niet voldaan aan de procedurele eisen die de wet stelt.

De klachtencommissie oordeelt daarnaast ambtshalve - klager heeft hierover niet geklaagd - dat uit het medisch dossier van klager niet dan wel onvoldoende blijkt dat de wilsbekwaamheid van klager door verweerder is beoordeeld direct voorafgaand aan de toepassing van de tijdelijke verplichte zorg d.d. 8 november 2021 (bij de vorige beslissing was dat wel gedaan).

5.3 Inhoudelijke waarborgen

Naast de bovengenoemde procedurele waarborgen, zijn ook inhoudelijke eisen in de wet geformuleerd die in acht moeten worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot de toepassing van verplichte zorg. Volgens artikel 2:1 en 3:3 van de Wvvgz kan (tijdelijke) verplichte zorg worden verleend indien:

- Het gedrag van een persoon als gevolg van zijn psychische stoornis tot ernstig nadeel leidt;
- Er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid zijn;
- Er voor betrokkene geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn (subsidiariteit);
- Het verlenen van verplichte zorg, gelet op het doel van verplichte zorg evenredig is (proportionaliteit);
- Redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is (doelmatigheid);
- De veiligheid van betrokkene, de veiligheid van de hulpverleners en de veiligheid binnen de accommodatie is geborgd (veiligheid).

Met betrekking tot de inhoudelijke criteria voor verplichte zorg constateert de commissie het volgende. Uit hetgeen is vermeld in de beslissingen tot het verlenen van (tijdelijke) verplichte zorg, de medische verklaring, het zorgplan, de beschikking van de rechtbank, de rapportages, alsmede gelet op de toelichting van beklaagde, is naar het oordeel van de klachtencommissie genoegzaam

gebleken dat er sprake is van ernstig nadeel en dat er is voldaan aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid.

5.4 Verzoek tot schadevergoeding

Klager heeft de klachtencommissie verzocht om een schadevergoeding toe te kennen voor het toepassen van tijdelijke verplichte zorg langer dan het maximum van drie dagen. Klager verwijst hierbij naar het "forfaitair stelsel 2.0" van de Universiteit van Amsterdam dat een handvat biedt voor onderbouwing van schadevergoedingsverzoeken in het kader van de Wvvgz.

Op basis van dit forfaitair stelsel meent klager dat de volgende bedragen redelijk en billijk zijn:

- Toepassing tijdelijke verplichte zorg langer dan het maximum van drie dagen (art. 8:12 lid 1) < 1 week = € 600,-

De klachtencommissie stelt de zorgaanbieder in de gelegenheid om te worden gehoord, alvorens zij beslist over het toekennen van de schadevergoeding, nu de klacht van klager op procedurele gronden gegrond wordt verklaard.

6. BESLISSING

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van klager op procedurele gronden gegrond. De klachtencommissie merkt evenwel op dat aan de *inhoudelijke* criteria voor (tijdelijke) verplichte zorg, te weten een psychische stoornis die ernstig nadeel veroorzaakt, en de proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid van de verplichte zorg is voldaan. Nu alsnog een verzoek bij de rechtbank is ingediend en de rechtbank zal oordelen over wijziging van de zorgmachtiging, zal de klachtencommissie de beslissing van verweerder niet vernietigen.

Voor het overige (het verzoek tot schadevergoeding) houdt de klachtencommissie iedere beslissing aan. Na ontvangst van de reactie van de zorgaanbieder, in het bijzonder over de hoogte van de schadevergoeding, zal de klachtencommissie een eindbeslissing nemen.

voorzitter klachtencommissie

Beroep

Betrokkene, de vertegenwoordiger of de zorgaanbieder kan door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de Rechtbank Oost-Brabant beroep instellen tegen onderhavige uitspraak van de klachtencommissie. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de betrokkene is meegedeeld.

Beslissing regionale klachtencommissie

inzake het verzoek tot schadevergoeding van de heer X

Klacht	: 20211109/033
Wet	: Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Datum binnenkomst klacht	: 9 november 2021
Datum hoorzitting	: 18 november 2021
Datum beslissing op klacht	: 23 november 2021
Datum beslissing schadevergoeding	: 14 december 2021

1. PROCEDURE

Op 9 november 2021 heeft de heer X, hierna te noemen klager, een klaagschrift ingediend bij de klachtencommissie. Klager klaagt over de verplichte insluiting (en toezicht) vanaf 11 november 2021. Er is tijdelijk verplichte zorg ingezet langer dan het daarvoor geldende maximum van drie dagen. Binnen deze drie dagen is er geen aanvraag tot wijziging van de zorgmachtiging aangevraagd. Dit had uiterlijk op 10 november 2021 dienen te gebeuren, maar dit is - blijkens de aanvraag tot wijziging van de rechtbank en de beschikking van de rechtbank - op 16 november gedaan.

Op 23 november 2021 heeft de klachtencommissie de klacht van klager ten aanzien van de onrechtmatige insluiting (en toezicht) op procedurele gronden gegrond verklaard. De beslissing op het verzoek tot schadevergoeding werd aangehouden. Bij email 23 november 2021 heeft de klachtencommissie ingevolge artikel 10:11 lid 3 Wvggz de zorgaanbieder, meer specifiek de Raad van Bestuur van Reinier van Arkel, hierna te noemen verweerder, uitgenodigd zich uit te laten over het verzoek tot schadevergoeding. Op 1 december 2021 heeft de klachtencommissie de reactie van de zorgaanbieder op het verzoek tot schadevergoeding ontvangen. Een kopie van dit bericht wordt met deze uitspraak aan klager toegezonden.

2. VERZOEK TOT SCHADEVERGOEDING

Klager verzoekt de klachtencommissie om aan hem een bedrag van € 600,- toe te kennen. Klager verwijst voor de onderbouwing van zijn verzoek tot schadevergoeding naar het onderzoeksrapport van de Universiteit van Amsterdam "*Schadevergoeding vragen aan een klachtencommissie als bedoeld in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg; wat is billijk?*" uit 2019. Onderdeel van die studie is een mede op basis van relevante rechtspraak ontwikkeld "forfaitair stelsel", dat een handvat biedt voor onderbouwing van schadevergoedingsverzoeken in het kader van de Wet verplichte ggz. Inmiddels is er een aangepaste versie van dit forfaitair stelsel beschikbaar (stelsel 2.0), waarbij bedragen voor vormfouten zijn verlaagd en waarbij cumulatie van fouten en bedragen aan een maximum wordt gebonden. Op basis van dit stelsel wordt voor het toepassen van tijdelijk verplichte zorg langer dan het maximum van drie dagen, bij een schending korter dan een week, een schadevergoeding van € 600,- redelijk geacht.

3. STANDPUNT VERWEERDER

Verweerder erkent dat de aanvraag tot wijziging van de zorgmachtiging te laat bij de officier van justitie is ingediend en dat de insluiting van klager deels onrechtmatig is geweest. Omdat klager in

het kader van zijn opname op grond van de voor hem geldende zorgmachtiging al rechtmatig in een aantal vrijheden was beperkt, is verweerder van mening dat bij een periode van verplichte zorg korter dan 1 week waaraan de wettelijke grondslag ontbreekt, een vergoeding van € 75,- redelijk is. Verweerder verwijst hierbij naar relevante jurisprudentie, te weten ECLI:NL:RBZWB:2020:2463.

4. BEOORDELING

Vast staat dat de klacht ten aanzien van de insluiting gegrond is verklaard, omdat de aanvraag tot wijziging van de zorgmachtiging te laat is ingediend. Er is immers binnen de drie dagen tijdelijke verplichte zorg geen aanvraag tot wijziging van de zorgmachtiging ingediend, dit is pas op 16 november 2021 gedaan. Verweerder betwist dit niet en is van mening dat een schadevergoeding aan klager op zijn plaats is.

De klachtencommissie ziet geen aanleiding om voor de begroting van de schade aan te sluiten bij het forfaitaire stelsel uit het hiervoor genoemde onderzoeksrapport. Artikel 10:11 lid 4 Wvggz bepaalt dat de klachtencommissie een naar billijkheid vast te stellen schadevergoeding toekent. Bij de bepaling van de schade neemt de klachtencommissie in aanmerking dat klager gedurende de periode waarin hij onrechtmatig was ingesloten, al wel rechtmatig in een aantal vrijheden was beperkt. Onder meer was hij verplicht opgenomen in de instelling. De klachtencommissie neemt eveneens in aanmerking dat klager zijn schade niet nader heeft onderbouwd, doch over het algemeen kan gezegd worden dat een onrechtmatige insluiting spanning, onzekerheid en gevoelens van onmacht oproept bij betrokkenen.

De klachtencommissie oordeelt - al het voorgaand afwegend - een vergoeding ten bedrage van € 25,- per dag redelijk en billijk.

5. BESLISSING

De klachtencommissie voornoemd:

- kent aan klager ten laste van Reinier van Arkel een schadevergoeding toe van totaal € 125,-;
- bepaalt dat dit bedrag binnen veertien dagen na toezenden van deze beslissing wordt betaald door bijschrijving op een door klager op te geven bankrekeningnummer;
- wijst af het meer of anders verzochte.

voorzitter klachtencommissie

Beroep

Betrokkene, de vertegenwoordiger of de zorgaanbieder kan door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de Rechtbank Oost-Brabant beroep instellen tegen onderhavige uitspraak van de klachtencommissie. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de betrokkene is meegedeeld.